

La Clota

Una aproximació al barri

GENER 2010

Ajuntament de Barcelona

Horta-Guinardó

El barri de la Clota

- El document que ara presentem és una aproximació al barri de La Clota. Comencem aquest treball sobre el barri amb l'objectiu d'anar aprofundint en la seva configuració com a territori, així com en les inquietuds concretes dels seus habitants.
- Es tracta d'una aproximació inicial que posteriorment ha de seguir un procés dinàmic i participatiu, on tindrem en compte les opinions i propostes de les entitats, associacions, veïns i veïnes que formen part i configuren el barri.
- Entenem el barri com un espai de relacions humanes i un referent emocional. Entès com a lloc de convivència, proximitat i participació ens ha de servir de referència per analitzar el moment actual i les possibles intervencions futures.

Una mirada enrera

Situat en una depressió entre el Carmel i el passeig de la Vall d'Hebron, al sud-oest d'Horta, la Clota és un dels nuclis de població més antics del districte d'Horta- Guinardó. Des d'aquest petit espai es va anar estenent per la plana de Can Tarrida, un antic mas del segle XIII avui desaparegut, en forma de barriada popular, de torretes i masies amb horts.

Hi conflüen, camí de la riera d'Horta, el torrent de Sant Genís, el de les Catorze Plomes i el de la Genissa. Això possibilità el desenvolupament d'un gran nombre i varietat d'instal·lacions hidràuliques, com ara pous i sèquies, que van ser a l'origen de la fama d'Horta com a reserva d'aigua de Barcelona i que van afavorir la implantació de moltes bugaderies.

Una mirada enrera

Afectada des de fa 50 anys per plans urbanístics, la Clota s'ha mantingut com congelada en el temps, un poble dins la ciutat. Pels Jocs Olímpics, nous vials van envoltar el barri, però els veïns es van resistir a projectes de reforma que volien enderrocar moltes cases i haurien acabat amb un esperit rural del qual se senten orgullosos.

L'Obra Salesiana Martí-Codolar ha estat molt lligada a la història i la vida del barri.

La gent del barri

Dades socio-econòmiques 2008

➤ **Població:** 456 habitants (0'32 % de la població total del Districte)

Dones: 215

Homes: 241

➤ **Superfície:** 0,2 km² (0,19 % del total de la superfície de la ciutat)

➤ **Densitat :**

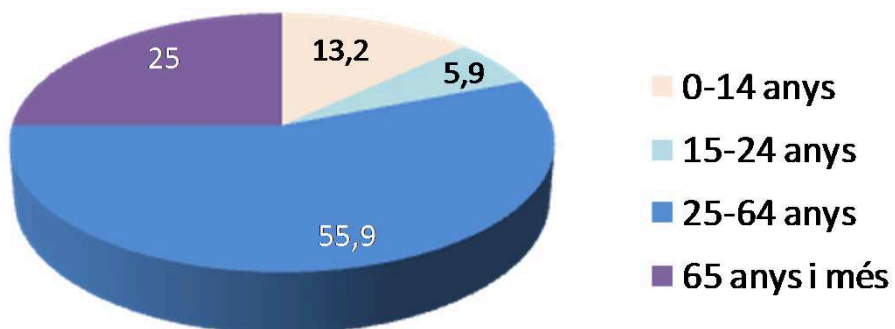
Barri	2.556
(Hab/km ²)	
Districte	14.296
Ciutat	15.926

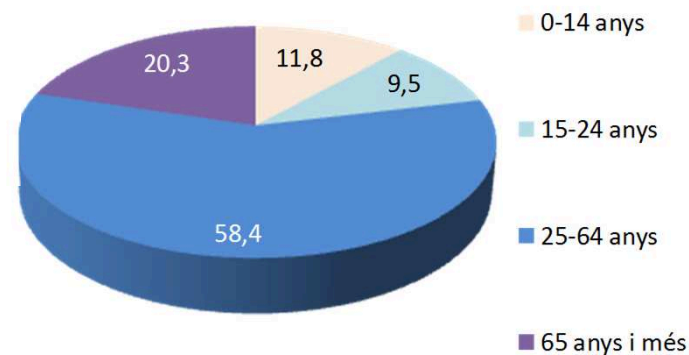
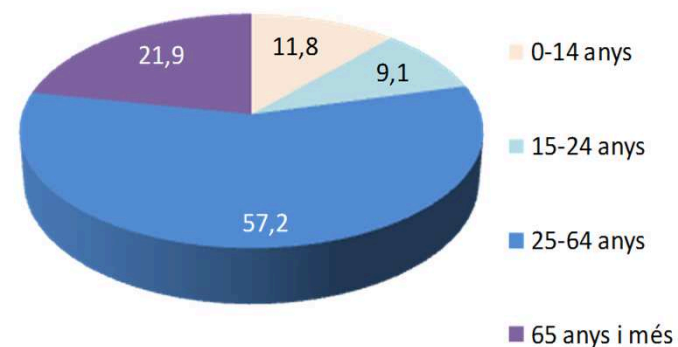
La gent del barri

Població per edats

LA CLOTA: 456 habitants

DISTRICTE HORTA-GUINARDÓ: 170.906 habitants

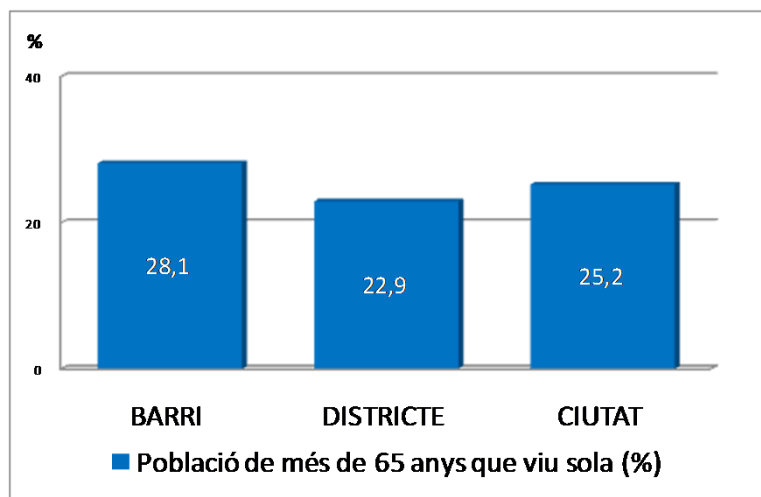

BARCELONA: 1.628.000 habitants

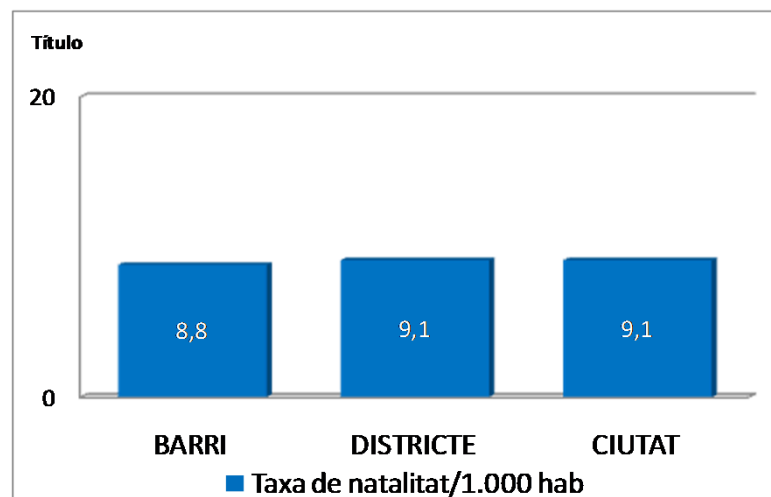

La gent del barri

Població de més de 65 anys que viu sola

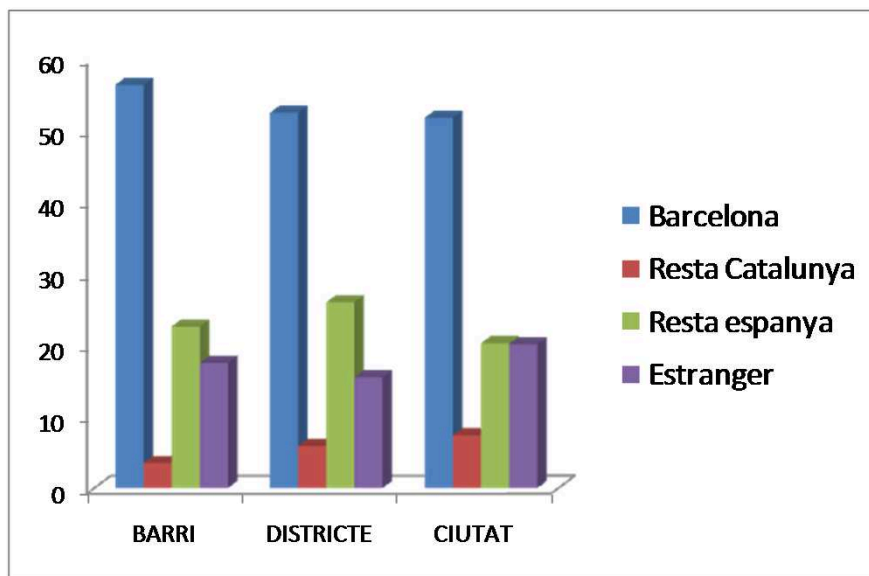
Taxa de natalitat

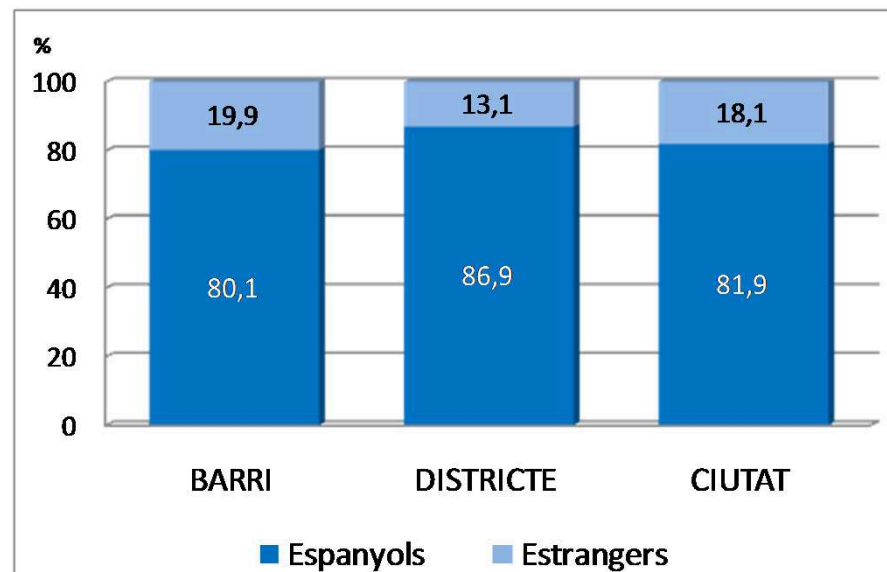

Població per nacionalitat i lloc de naixement

Població per lloc de naixement

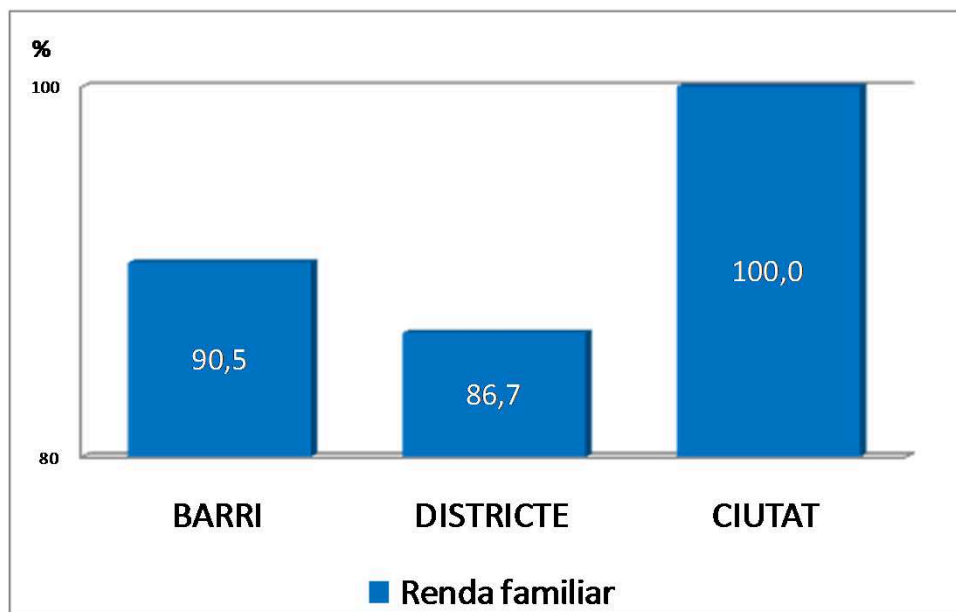
Població per nacionalitat

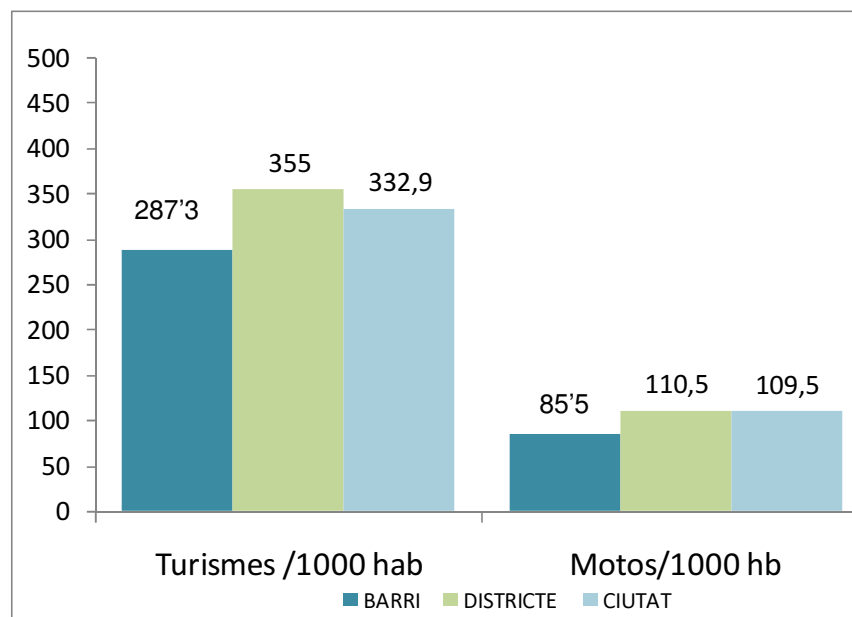

Renda familiar i vehicles

Renda familiar disponible per habitant (Índex Barcelona =100)

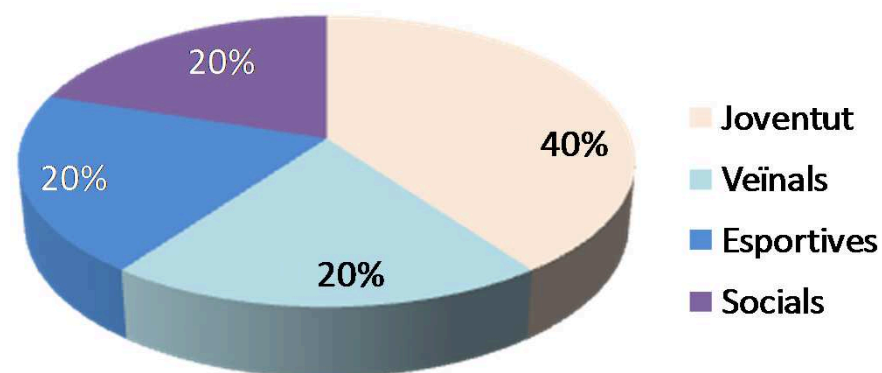
Turismes i motos (persones físiques) /1000 habitants

Les entitats del barri

Distribució de les 5 entitats de La Clota

De les cinc entitats que hi ha el barri, una és de ciutat, si bé té la seu a la Torre Jussana.

La xarxa d' equipaments i serveis al barri

➤ Accés a la Cultura

- La Biblioteca Can Mariner és, per la seva proximitat al barri, la que més s'utilitza de les 4 que hi ha al districte

➤ Promoció social i associativa

- La Festa Major , organitzada per l'AVV, es realitza el mes de juliol
- Torre Jussana – Serveis Associatius, que ofereix a l'AVV i al barri un espai on realitzar les seves activitats socials i associatives
- Centre Juvenil Marti-Codolar

➤ Atenció Social

El centre de serveis socials de referència és el de la Vall d'Hebrón.

➤ Educació

- Les escoles més properes al barri són els CEIP Pau Casals i CEIP Taxonera
- L'Escola bressol més propera al barri és l'Arquet

➤ Promoció de l'Esport

- Camp de futbol de La Clota.
- Hi ha un espai de bitlles leonesas al carrer Lisboa amb Capcir
- Altres espais esportius propers al barri són la piscina descoberta i la pista poliesportiva municipal de la Clota, l' Olímpics Centre Municipal d'Esports Vall d'Hebron i el Centre Municipal de Tennis Vall d'Hebron

La xarxa d' equipaments i serveis al barri

➤ **Atenció Sanitària**

- Els veïns del barri tenen el CAP Horta com a espai sanitari referent

➤ **Espai Públic**

- Hi ha uns jocs infantils al carrer Lisboa amb Capcir

➤ **Mobilitat**

- Linees de bus : 10
- Linees de bus de barri : 112,185
- Metro: Línia 5 al carrer Lisboa i la Línia 3 a Montbau

➤ **Carril Bici**

- Té un carril bici

➤ **Seguretat i prevenció ciutadana**

- Guardia Urbana de proximitat. Desplegament iniciat el novembre de 2009
- Policia Comunitària dels Mossos d'Esquadra.

➤ **Atenció ciutadana:**

- Hi ha un punt accés wi-fi a Torre Jussana

Equipaments i serveis que donen atenció a tots els barris

- Oficina d'atenció al ciutadà
- Serveis educatius integrats: Equip d'assessorament i orientació Psicopedagògic , Centre de Recursos Pedagògics, Llengua Interculturalitat i Cohesió Social-LIC-
- Equip d'atenció a la infància i a l'adolescència
- Espai Boca Nord
- Centre de Normalització Lingüística
- Punt d' informació i atenció a les dones
- Arxiu Municipal
- Programa Nous Veïns i Veïnes
- Barcelona Activa
- Projecte Interxarxes, de treball en xarxa en l'àmbit de la infància i de l'adolescència
- Centre de curta estada-Programa Respir per a la gent gran-LLars Mundet

Visió general del barri

- Situat en l'àmbit natural de la riera de Sant Genís, a Horta, es troba enclotat respecte dels barris que l'envolten, tal com el seu nom indica: Horta al nord, la Vall d'Hebron a l'est i el Carmel al sud.
- Es un dels últims reductes rurals que té la ciutat. Enmig de la gran transformació dels barris del Carmel i la Vall d'Hebron, densos i consolidats, i en una àrea d'alta accessibilitat pròxima a la Ronda de Dalt, el barri ha mantingut fins avui un aire semi-rural en l'estructura de cases i carrers. Ha quedat com una illa de 20 hectàrees que encara conserven l'aire de poble, constituint una notable singularitat en la Barcelona actual.
- A part dels conjunts històrics més homogenis, on coexisteixen grups de cases baixes al llarg dels carrers principals i masies centenàries amb horts on es treballa la terra des de fa generacions, hi trobem també de forma localitzada edificacions auto construïdes característiques de les successives onades de migració arribades del sud de l'Estat.
- Els elements vegetals presents en els seus patis i en les seves hortes urbanes tenen un absolut domini sobre el paisatge del barri,
- Existència de tallers, petits en la seva majoria, dispersats per tot el barri.

Punts forts del barri

- La qualitat de vida que proporciona viure en un entorn semi-rural però pròxim als serveis i recursos d'una gran ciutat.
- Elevat sentiment de pertinença i identitat pròpia al barri dels seus veïns i veïnes.
- Baix grau de conflictivitat a l'espai públic. Barri tranquil i silenciós.
- Moviment associatiu actiu i reivindicatiu, que fa anys que vetlla per la conservació del caràcter propi del barri. Ha lluitat contra anteriors actuacions urbanístiques haurien significat la transformació radical de la Clota i ha participat activament, conjuntament amb el Districte i l'equip redactor, en el procés de planejament de la Clota Conservació, amb la presentació d'al·legacions per evitar la desaparició d'enclavaments amb valor històric pel barri, entre d'altres.

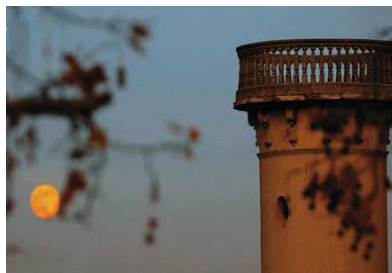

Punts febles del barri

La majoria d'aquests elements són derivats de l'afectació urbanística que ha patit el barri durant quasi cinquanta anys, i la conseqüent manca d'actuacions de millora ,tant per part de l'administració com dels mateixos veïns, en espera de que es definís de forma definitiva l'actuació urbanística:

- Important deteriorament del parc d'habitatges, bàsicament dels plurifamiliars.
- Manca o escàs manteniment d' infraestructures i serveis: carrers deteriorats, enllumenat deficitari , xarxa de clavegueram incomplerta.
- Manca de planificació de la mobilitat a l'interior del barri, tant pels vehicles com pels vianants.
- Molèsties derivades d'algunes activitats dels tallers existents al barri
- Manca d'equipaments públics
- Manca de comerç de proximitat

PLA DE MILLORA URBANA DE LA CLOTA

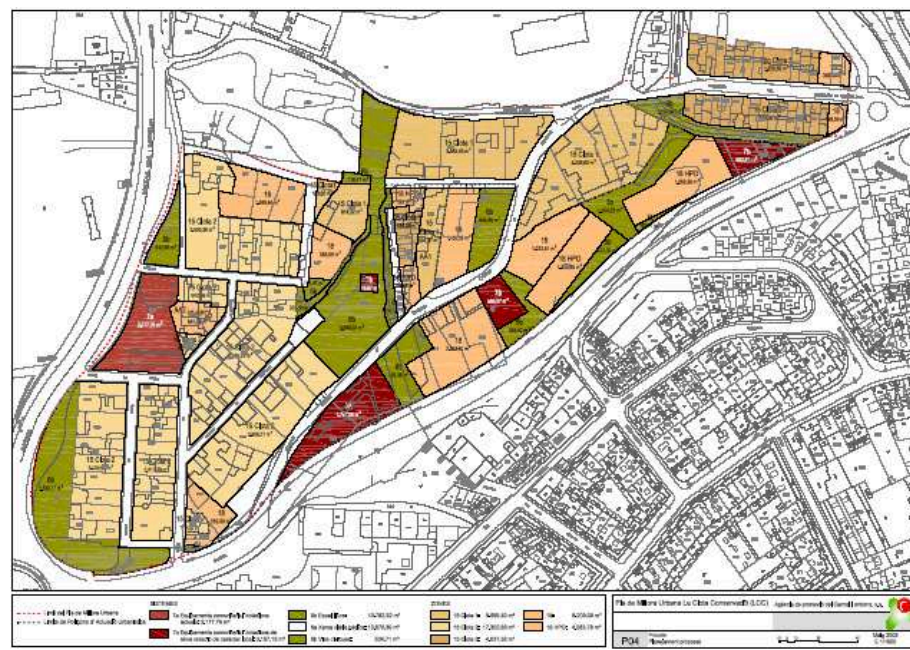
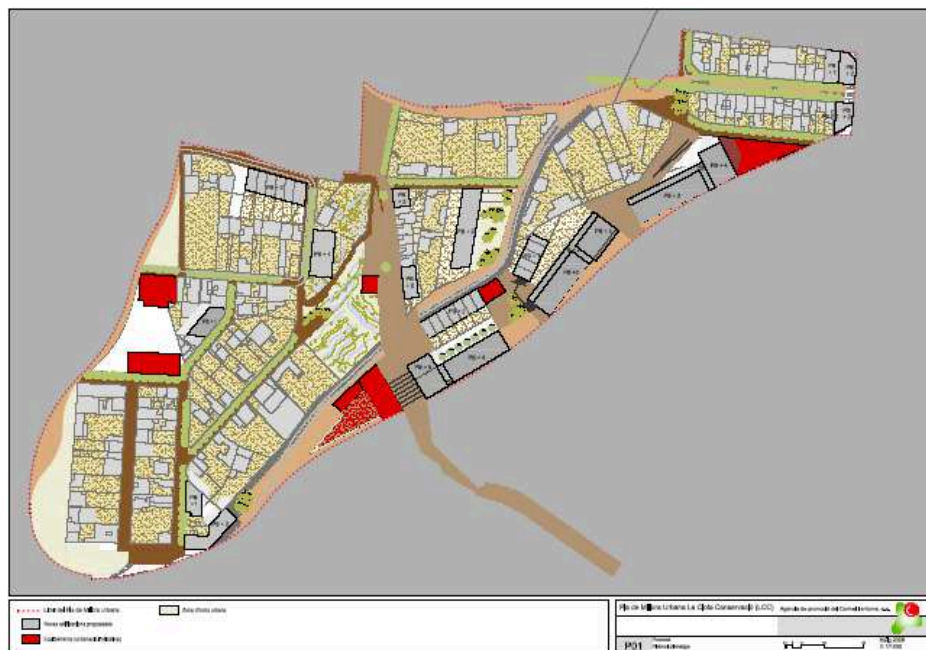
- Ha estat definitivament aprovat l'any 2008, després d'estudiar les al·legacions formulades pels veïns, que han modificat de forma important el PMU La Clota Conservació aprovat inicialment l'any 2007.
- Els instruments de planejament urbanístic que recullen la consolidació i transformació de La Clota són el Pla de Millora Urbana LCC-La Clota Conservació i del Pla de Millora Urbana LCR-La Clota Reordenació. S'ha redactat també un Pla Director d'Ordenació del Parc Central de la Clota, que planifica una àrea major del que és estrictament el barri. És un element d'articulació del sistema viari, les zones verdes i la localització d'equipaments del barri, proposant una actuació respectuosa amb el caràcter semi-rural de la zona però contemplant les noves necessitats, usos i relacions. La justificació d'aquest Pla Director es troba en que La Clota està constituïda per zones molt diferenciades que és necessari integrar en una única actuació.

**Àrea d'actuació del Pla Director
d'Ordenació del Parc Central de La
Clota**

El Pla de Millora Urbana LCC La Clota Conservació

- Pla de Millora que correspon al nucli antic del barri, amb una superfície total de 7,65 Ha.
- L'objectiu de la intervenció és la transformació dels conjunts edificatoris executats amb posterioritat a la formació del barri i que presenten una fisonomia més desestructurada i un baix nivell d'habitabilitat, així com la creació de noves zones edificables coherents amb les preexistències, potenciant l'actual imatge del seu paisatge urbà.
- Dels 171 habitatges existents, 77 estan afectats i se'n crearan 274 de nous (108 de protecció i 166 de renda lliure), amb ubicació majoritària al front del carrer Lisboa.

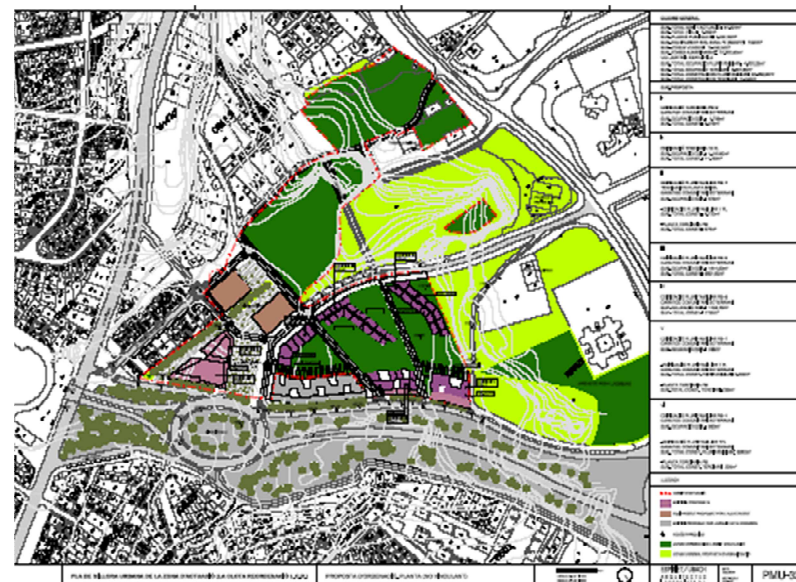
Pla de Millora Urbana LCC

La Clota Conservació

- Determina els elements que han de ser protegits pel seu valor històric o paisatgístic: la torre d'aigües (mirador i els jardins del voltant; la vaqueria, la masia de “Cal Senyorito”, els horts de “Cal Senyorito” i passatge Sant Jaume, el casal del cap del carrer Alarcó, el passatge Feliu en el seu tram per a vianants, el Camí de Sant Genís a Horta.
- Els criteris de la intervenció son la conservació del caràcter semi-rural de l'estructura urbana i edificatòria i la millora de l'ordenació existent. En destaquen:
 - La millora de la relació dels barri amb el d'Horta i el Carmel a través d'una nova façana al carrer Lisboa
 - La dotació d'equipaments i espais lliures pel barri
 - La re urbanització del camí històric de Sant Genis a Horta
 - La substitució dels teixits urbans més degradats
 - La recuperació del Passatge Feliu com a eix paisatgístic per a vianants
 - La transformació del carrer Alarcón

Pla de Millora Urbana LCR- La Clota Reordenació

- Pla de Millora que correspon a la zona oriental del barri, amb una superfície total de 5,26 Ha.
- L'objectiu és desenvolupar les previsions de la Modificació del PGM de la Vall d'Hebron de 2005, que ja preveia pel sector la seva radical transformació.
- Suposa la creació de 455 nous habitatges (318 de renda lliure i 136 de protecció), amb un increment aproximat de 1137 habitants al barri (2,5 habitants/habitatge)
- Concentra el sostre edificable en torn la Plaça i l'Avinguda de l'Estatut. Aquesta concentració permet destinar la resta del sòl a la creació d'un gran parc urbà pel barri, que el Pla Director d'Ordenació del Parc Central de la Clota integra i connecta amb la resta del les zones mitjançant places públiques, itineraris de vianants i zones verdes, que les enllacen.
- Altres espais lliures públics contemplats pel PMU-LCR són la creació d'una Plaça Pública, horts urbans i petits locals en règim de concessió vinculats als usos i activitats del parc (història del barri, quioscs, cafeteries...) o de les entitats del barri.

L'acció municipal al barri

- S'ha aprovat el Pla de Millora Urbana de la Clota, el qual significa la consolidació definitiva del barri, acabant amb un llarg període de provisionalitat. Els dos PMUs aprovats, conjuntament amb el pla director del Parc central de la Clota, signifiquen per aquesta zona de la ciutat la definitiva consolidació, després de molts anys d'incertesa i provisionalitat.
- A l'Avinguda de l'Estatut amb Marcel·lí s'estàn construint 132 nous habitatges públics.
- S'ha obert de nou Torre Jussana Centre de Serveis a les Associacions, un referent del món associatiu, i s'han reurbanitzat els entorns.
- L'Avinguda de l'Estatut està sent objecte d'una remodelació, pendent que s'acabi de construir el dipòsit d'aigües pluvials. S'ha ampliat de moment la vorera de l'avinguda a l'alçada del carrer d'en Marcel·lí.
- S'ha actuat en l'arranjament de l'aparcament del carrer Marques de Castellbell.

L'acció municipal al barri

- S'està treballant en la definició dels sentits de circulació i ordenació d'aparcament al carrer d'Alarcón.
- S'ha reforçat la senyalització d'entrada i el gir prohibits del carrer Lisboa.
- S'ha restringit el pas dels carrers Marques de Castellbell i Alarcón pels vehicles pesants

Visió de futur

Què voldria pel meu barri?

Una actuació de millora a curt plaç dels serveis i infraestructures del barri , donat que ja està definit el procés de planejament amb l'aprovació del PMU-LCC :

- Enllumenat: és molt deficitari, la precarietat de la xarxa deriva en talls de llum freqüents, sobretot en els dies de pluja.
- Carrers : cal fer-ne un bon arranjament. D'altra banda, hi ha una alta incidència de vehicles que aparquen a sobre la vorera generant problemes de pas i situacions de risc pels vianants.
- Clavegueram: completar la xarxa en aquells carrers que no estan afectats urbanísticament. Per exemple, el carrer de la Puríssima.
- Un estudi de Mobilitat: el barri s'ha convertit en drecera per a molts cotxes (per anar de la plaça de l'Estatut a Vidal i Barraquer, per exemple), que a més a més circulen a una velocitat excessiva. Possibles solucions al problema són l'establiment de Zona 30, la renovació o implantació de bandes rugoses, el canvi de sentit d'alguns dels vials utilitzats com a drecera i limitar el tràfic només pels veïns els caps de setmana són solucions al problema.

Visió de futur

Què voldria pel meu barri?

- Participar en la definició d'espais públics , com la configuració i elements de la Plaça i el Parc de la Clota. Existeix una gran preocupació per l'impacte del PMU-LCR,. Aquí hi ha menys veïns, però molt arrelats, a més que la transformació de l'entorn és molt important.
- Que es contempli el reallotjament prioritari dels veïns de la Riera d'en Marcel·lí, degut a les molèsties i la inseguretat pel que fa a l'estructura de les seves vivendes arrel de les obres del PMU-LCR.

Continuarem treballant

- Pla de Futur del Barri
- Revisió Pla d'Equipaments d'Horta-Guinardó 2006-2020
- Revisió del Pla d'Actuació al Barri
- Consell de Barri